

NA VOLA NI PASIDIA CURU VANUA MAI KI NIUSILADI

OCT 2018

Na i tukutuku e vakasokumuni vata ena fomu oqo vata kei na veika eso ka vakayacori ena curuvanua mai sa baleta na nodra veigaravi na tabana ni Kasitaba, Curuvanua (Immigration), Taqomaki ni Veikabula, Taqomaki ni Yalayala, Tabana ni Bula, Tabana ni Kabula kila, Ovisa, Vakaraautaki ni Totogi, Tabana ni Lawa, Tabana ni Veivukei, Qaravi ni Bula Veimaliwai, Veidigidigi, Vakacavacava kei na lawa ni Lavo. Na veika oqo e sa vaka donui vakalawa me qai veisolyaki kina veitabana era dui qarava ka vakadeitaki tu, ena lawa e Niusiladi me ra qarava. Oqo wiliki talega kina na vakasoqoni kei na veiduitaitaki vata ni veitukutuku ni vei tabana oqori. Ni sa soqoni oti sa rawa sara ni vakayagataka na tabana ni Vakamatailalai ni tukutuku e Niusiladi (Statistics New Zealand).

- Na i Vola ni Curu vanua mai e kovuti tu vakalawa - na vosa ni yalayala lasu ena totogitaki ena kena vesuki na i yaya, na soli ni totogi, beitaki vakalawa, curu i vale ni veivesu kei na vakauti tani mai Niusiladi.
- Na veipasidia yadua, wiliki kina ko ira na gone, me ra vakalewena yadua, ka vakaotia na i Vola ni Curu vanua mai
- Kerea mo saumi taro vakavavalagi ka vakalewena na yasana ruarua
- Vola ena matanivola Lelevu mevaka oqo: [NEW ZEALAND](#) se makataka na kena i sau mevaka oqori:

1	Naba ni Vuka/yaca ni waqavuka											Naba ni dabedabe				
	Vanua ko vodo mai kina ena waqavuka oqo															
	Naba ni Pasipote															
	Vanua ko lewena ka volai tiko ena Pasipote															
	Nomuni yaca ni matavuvale															
	Matai ni yacamua															
	Siga ni sucu	siga		vula		yabaki										
	Matanitu ni sucu kina															
	Nomuni cakacaka															
	Vanua ni vakaitikotiko kina e Niusiladi															
	Meli livaliva (Email)															
	Naba ni talevoni veikauyaki/vale															

2a Sauma na tabana oqo kevaka ni vakaitikotiko e Niusiladi. Kevaka e sega toki sara kina 2b.

Na balavu ni nomuni yali tu e Niusiladi?   yabaki   vula   siga

Na matanitu ni tiko vakabalavu kina ena nomuni yali tu?

Na yavu levu ni nomuni a yali tu ?   bisinisi   vuli   veika tale eso

Matanitu cava kemuni na tiko vakalevu kina ena 12 na vula mai oqo?   Niusiladi   Eso tale na vanua

2b Sauma na tabana oqo kevaka ni sega ni tiko e Niusiladi.

Cava na balavu ni gauna ni nomuni tiko e Niusiladi?   Leweni vanua Tudei   **Se**   yabaki   vula   siga

Kevaka ni sega ni leweni vanua tudei, a cava na Vuna levu ni nomuni lako mai Niusiladi?

Sikovi ira wekaqu kei ira na i tokani   Bisinisi   Gade/vakacagicagi

Bose kei na veisolivakasama   Vuli   Eso tale

Na otioti ni matanitu kemuni a vakaitikotiko kina ena 12 na vula se sivia?

Vanua, yasana se (prefecture)   Zip se postal code

Yalovinaka ka raica na taro ka sainitaka e na tabana ka dua

3	Vola veitaravi na matanitu ni lakova ena 30 na siga sa oti: <input type="text"/>	
4	Kemuni kila na veika e tiko ena nomuni kato?	☐ lo ☐ Sega
5	<p>QARAUNA: vosa ni yalayala lasu ena togotitaki me \$400 ena gauna sara ga koya. Ko kauta tiko mai ki Niusiladi:</p> <ul style="list-style-type: none"> Eso na kakana: saqa, droka, bulabula, maroroi vakadede vakapaketetaki se vakamamacataki? Manumanu kei na veika vakakina: wili tiko kina na lewe ni manumanu, sucu, ika, oni, veika e salavata kei na oni, yaloka, vutini manumanu, sici, vutini sipi sega ni sa veisautaki, kuli ni manumanu, sui, se manumanu vuka lalai? Kau kei na veika e caka mai na kau: vuanikau, senikau, soreni kau, varasa, kau, kuli ni kau, draunikau, pinati kei na veika vatakaya, kakana draudrau, tikini kau, faqasi dovu, bitu, co vakalomana okati kina na veisolisoli vakalotu se veika yaga me wainimate? <p>Veika tale eso ena rerevaki ena Taqomaki ni Veikabula e kovuta:</p> <ul style="list-style-type: none"> Wainimate ni manumanu, veika bula susugi, tikini veika bula, qele, se wai? Yaya e vakayagataki vei ira na manumanu, kau, se wai okati kina na ka ena i teitei, susu pi, qoli, qito e wai kei na veika e okati ena nunu e wai? Veiyaya e vakayagataki e tautuba ena veika e vakayacori e tuba okati kina na i vava mevaka na, valelaca, veika ni keba, vakasasa, taubale vei delana, yaya ni qito vaka na “golf” se so tale na i yaya ni qito? <p>Ena 30 na siga sa oti (ni tiko kina ena taudaku kei Niusiladi) kemuni a sikova beka kina na veikau loa, lakova eso na bai ni manumanu (sega ni okati eke ko ira na pusi kei na koli susu e vale) se sikova na veivanua e vakarautaki kina na manumanu kei na kau.</p>	<p>☐ lo ☐ Sega</p> <p>☐ lo ☐ Sega</p> <p>☐ lo ☐ Sega</p> <p>☐ lo ☐ Sega</p> <p>☐ lo ☐ Sega</p>
6	<p>Kemuni kauta tiko mai ki Niusiladi:</p> <ul style="list-style-type: none"> Wainimate: sa sivia e 3 na vula na memu wainimate, se wainimate a sega ni lavaka vei iko o vuniwai? Na iyaya vakatabui se yalani kena levu: me vaka na, iyaragi, ivola ni yaloyalo vakasisila, itei se manumanu era sa kawaboko tiko, wainimate vakatabui se kena e lewa na matanitu? Wai ni mateni: sivia na 3 na tavaya wainigunu katakata siviriti (“spirits”) (sega ni sivia na 1.125 na lita dua na tavaya) kei na 4.5 na lita na waini se bia? Tavako: sega ni siviata na 50 na sikareti (cigarettes) i se 50 na karamu (grams) na veika caka ena tavako (okati kina na veiwakitaki ni sikareti (cigarettes) kei na veika e caka ena tavako)? Yaya kau mai vanua tani kei ira ka voli ena “Duty free” sitoa volitaki yaya sega ni vakacavacavataki e Niusiladi: ka sega ni siviata na \$700 na dola ni Niusiladi (okati kina na loloma me soli)? Yaya e baleta na bisinisi se me vakayagataki ena vakabisinisi? Yaya e tataunaki me nona e dua tale na tamata? Lavo: \$10,000 ni Niusiladi se sivia (se kena e tautauvata ena i lavo ni vanua tani) okati kina na jieke ni veitosoyaki (“travellers cheques”) drafu ni baqe (bank drafts), lavo vakauti kei na kena tale eso? 	<p>☐ lo ☐ Sega</p> <p>☐ lo ☐ Sega</p> <p>☐ lo ☐ Sega</p> <p>☐ lo ☐ Sega</p> <p>☐ lo ☐ Sega</p> <p>☐ lo ☐ Sega</p> <p>☐ lo ☐ Sega</p> <p>☐ lo ☐ Sega</p>
7	<p>E tiko vei iko na pasipote ni Niusiladi ka savasava tiko, na visa ni vakaitikotiko (residence class visa) se visa ni vakaitikotiko ka lesu tale (returning resident’s visa)? – ke tiko toso sara kina 10</p> <p>Kemuni leweni vanua ko Niusiladi ka vakayagataka tiko na pasipote ni dua tale na vanua? – ke tiko toso sara kina 10</p> <p>E tiko nomuni pasipote ni Ositerelia, na visa ni vakaitikotiko e Ositerelia (residence class visa) se visa ni vakaitikotiko ka lesu tale ki Ositerelia (returning resident’s visa)? – ke tiko toso sara kina 9</p>	<p>☐ lo ☐ Sega</p> <p>☐ lo ☐ Sega</p> <p>☐ lo ☐ Sega</p>
8	<p>Kena vo taucoko. Kemuni na biuti Niusiladi ni se bera ni oti na nomuni visa ke sega ni na vakauti lesu.</p> <p>Kemuni lako mai ki Niusiladi me qaravi vakavuniwai se tauri vakasala vakavuniwai se mai vakasucu?</p> <p>Digitaka e dua E tiko noqu visa ni curu mai ka tuvakawawa (temporary entry class visa). (Toqa io ke tiko e dua na nomuni visa dina ga ni sega ni tuki toka ena nomuni pasipote.)</p> <p>Se sega na nomuni visa ka kemuni sa kerea oti na visa ni vulagi (visitors visa) ena nomuni yaco mai.</p>	<p>☐ lo ☐ Sega</p> <p>☐ lo</p> <p>☐ lo</p>
9	Kemuni sa bau curu oti me 12 na vula e vale ni veivesu se vakasukai vakaca mai se sega ni vakadonui me curu yani kina dua na vanua ena dua na gauna.	☐ lo ☐ Sega
10	Au vakatusa ni veika au sa solia ka tukuna ni dina ka dodonu ka taucoko.	

Sainitaka Tikini Siga

(Tubutubu se dauniveisusu me saini ena vukudra na gone sega ni yacova na yabaki 18.)